

ФЕРМЕРСЬКИЙ ТУРИЗМ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В ОБЛАСТЯХ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

Белей Н.П., старший викладач

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

На сучасному етапі дедалі більшої популярності в сільській місцевості рекреаційних регіонів України набуває сільський зелений туризм. Сьогоднішній турист шукає можливостей культурного збагачення, та надає перевагу активному відпочинку в місцях з екологічно чистим навколишнім середовищем. В Україні найбільших обертів розвитку такий вид туризму набирає в областях Карпатського регіону. Адже регіон Карпат залишається, можна сказати, найбільш екологічно чистим, а туристична галузь в цьому регіоні – найбільш розвиненою.

Сільський зелений туризм окремі українські дослідники досі ототожнюють з агротуризмом. Знак рівності між цими поняттями ставити не можна, оскільки поняття "сільський зелений туризм" за змістом значно ширше порівняно з поняттям "агротуризм". *Агротуризм* – форма сільського туризму, реалізована на базі сільського фермерського господарства, де відпочинок пов'язаний із активним залученням його учасників до традиційних форм господарювання на селі (збір винограду, сіна, догляд за худобою тощо).

Агротуризм (farm tourism) - відпочинковий туризм, що передбачає використання сільського (фермерського) господарства. Агротуризм може проявлятися у різних формах, але завжди включає винаймання помешкання. Розрізняють дві базові форми агротуризму: винаймання помешкання з обслуговуванням безпосередньо в межах дворогосподарства або розміщення на нічліг з самообслуговуванням на землях, що належать до дворогосподарства, наприклад, в кемпінгах та наметах. Агротуризм, таким чином, виступає однією з форм

сільського туризму. В агротуризмі дворого господарство (фермерське господарство) становить одночасно нічліжну базу та головний предмет інтересу для туриста.[1]

Фермерський туризм спирається на фермерські господарства, що вирощують худобу і овочі та додатково приймають туристів. Це надає приблизно 25% прибутку фермерській родині. Причому велика частина цих коштів реінвестується в облаштування будинку, відновлення інтер'єру, створення умов для гостей. Власні екологічно чисті продукти фермерського господарства заощаджують гроші на їхню закупівлю і служать додатковою перевагою для екотуристів.

Найбільшими перешкодами на шляху розвитку туризму в сільській місцевості традиційно вважається транспортна віддаленість осередків відпочинку - погане сполучення (дороги в сільській місцевості знаходяться у надзвичайно занедбаном стані), рекреаційна необлаштованість (невідповідність запитам сучасного туриста), низький рівень надання послуг; нестача цілісних туристичних пропозицій, що містять продукти, орієнтовані на новий тип туриста; низький рівень маркетингу, недостатнє методичне забезпечення та відсутність цілеспрямованої діяльності; існує сильна конкуренція з боку сусідніх країн, які пропонують кращу інфраструктуру та сполучення. Тому досі маємо таку сумну статистику: в польських, словацьких і румунських Карпатах щорічно відпочиває на один-два порядки більше західноєвропейських зелених туристів, ніж в Українських Карпатах.[2]

Світова практика доводить, що фермерський туризм повинен стати невід'ємною складовою частиною комплексного соціально-економічного розвитку села, а також буде слугувати додатковим прибутком у фермерському господарстві, особливо, в теперішніх складних соціально-економічних умовах у державі. При цьому, прибуток повинен формуватися не тільки від здавання в найм приміщень для проживання, а й від надання інших послуг, а саме:

- ознайомлення з місцевими традиціями, звичаями та культурою;
- залучення до участі в сільськогосподарських роботах, зокрема на пасіці, у косовиці, випасанні худоби, збиранні урожаїв винограду тощо;
- безпосередня реалізація власних сільськогосподарських продуктів (без посередників і транспортних витрат);
- приготування їжі для гостей (з власноруч вирощених продуктів);
- прокат спортивного та рибацького інвентарю;
- продаж ремісничих та інших виробів;
- організація розваг (катання на бричці, човні, спостереження за птахами, рибальство тощо).

Література:

1. Горьовий В. П., Тимчук С.В. Менеджмент фермерських господарств : навч. посіб. / За ред. В. П. Горьового – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 366 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/>.
2. Пітюлич М.М., Михайлюк І.І. Особливості функціонування сільського туризму в Україні та досвід європейських країн / М.М.Пітюлич, І.І.Михайлюк // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. Серія Економіка. – Спецвипуск 33. – Частина 3. – С.154-158.